MİMARLIK EĞİTİMİNDE YENİLİKÇİ VE GİRİŞİMCİ AÇILIMLAR ¹INNOVATIONAL AND INTERPRENEURIAL APPROACHES IN
ARCHITECTURAL EDUCATION

Naime Esra AKİN

Serbest Mimar, İstanbul / Türkiye

ORCID ID: 0000-0001-9325-4381

Öz: Amaç: Hızla değişen teknolojik olanaklar, toplumsal değerler ve kentsel dinamikler, mimarlık eğitime yaklaşımı değişime zorlamaktadır. Mimarın toplumdaki rolü, “yıldız tasarımcı”dan “teknik çizer”e dönüştükçe, üniversitelerdeki eğitim, teknik yüksekokul programı haline gelmektedir. Mimarlık eğitimi, yeni iş alanlarının üretilmesine yönelik yaklaşım ve yöntemlerin de öğretildiği bir vizyonla yeniden yapılandırılmalıdır. Bu makale, daha iyi çevreler oluşturmak için, mimari problemlerin çözümüne yönelik olarak teknolojiyi kullanmak üzerine denenmiş olan süreçlere dair bilginin analizidir. **Yöntem:** Konuyla ilgili olarak 2015-2018 akademik yılları boyunca açılmış olan derslere devam eden, 112 öğrencinin projeleri ile bu süreçte gerçekleştirilen tartışmalar retrospektif olarak değerlendirilmiş, her yarıyıl iki kez oluşturulmuş olan bağımsız jüri ile 2017 de gerçekleştirilen ulusal çalıştayda gerçekleştirilen sunumlar bağlamında yapılan tartışmalarda ortaya çıkan görüşler, sürecin çıktılarını değerlendirmek açısından veri olarak dikkate alınmıştır. **Bulgular:** Mimari problemlerin iletişim ve elektronik teknolojileri kullanarak çözülmesi sürecine öğrencilerin ve projeleri eleştirenlerin çok olumlu tepki gösterdikleri saptanmıştır. Mimarlık ile mekatronik mühendisliği disiplinlerinin ortak çalışmasının, mezunları girişim başlatmak için cesaretlendirdiği ortaya çıkmıştır. **Sonuç:** Mimarlık bilgisi, araştırma, inovasyon ve girişim projeleri üretmeye yönelik yaratıcı yaklaşımı aktive etmektedir. Mimarlık eğitiminin akademik ve profesyonel alanlarda etkinliğini arttırabilmesi için, iletişim ve elektronik teknolojilerinin eğitime girmesi gerekmektedir. Disiplinlerin ortak çalışmasını düzenleyen yeni programların üretilmesi, yeni iş alanlarının yaratılması için olanak sağlayacaktır.

Anahtar kelimeler: Mimarlık, Eğitim, Teknoloji, Yaratıcılık, Girişim, Yenilik, Mekan

Abstract: Aim: Rapidly changing technology, social values, and urban dynamics, pushes architectural education change. As long as role of the architect skipped from the “star-architect” to the “draftsman”, the university education turns into a technical high school program. Architectural education has to be re-structured promoting new fields of business. This article is an analysis of the process as a trial to use technology for solving architectural problems towards better environments. **Method:** Discussions on the projects of 112 students attending to the courses opened during 2015-2018 academic years related to the subject were evaluated; related consents of the advisory juries and a national workshop event were regarded as the data of the outcomes. **Findings:** It is found out that, the students and the critics of the projects have given a very positive response to the process of architectural problem solving using the communication and electronic technologies. Architecture and mechatronics disciplines can work together under new programs for producing solutions for encouraging the graduates to start-up. **Conclusion:** Communication and electronic technologies are crucial to be involved in architectural education curriculum to be more effective. Producing new programs organizing the coordinated practice of varying disciplines will support the creation of new fields of business.

Key Words: Architecture, Education, Technology, Creativity, Entrepreneurship, Innovation, Space

Doi: 10.17365/TMD.2018.2.6

- (1) **Sorumlu Yazar:** Naime Esra AKİN, Serbest Mimar, İstanbul / Turkey, naimeesraakin@gmail.com, **Geliş Tarihi:** Received: 19.02.2018 - **Kabul Tarihi:** Accepted: 17.08.2018 **Makalenin Türü:** Type of article (Araştırma ve İnceleme / Research and Examination) **Çıkar Çatışması - Conflict of Interest:** Yok / None **“Etik Kurul Raporu Yok – No Ethics Committee Report**

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

GİRİŞ

Endüstrileşmeyle birlikte başlayan mesleki çekişme, büyük kentlerdeki nüfus artışıyla birlikte artarak sürmektedir. Uzmanlaşma, mimarlığın kompozit yapısının parçası olan durumları yeni meslekler haline getirmektedir: iç mimarlık, kentsel tasarım, inşaat mühendisliği, görsel sanatlar, peyzaj mimarlığı vs.. Bu yeni meslekler, hukuki savaflara girerek kendi alanlarının sınırlarını güçlendirmek istemektedirler. Yeni mezun olan bir mimarın yaşam standardını, almış olduğu eğitimin içerdiği yaratıcı ve nitelikli ortamına taşıyabileceği geliri elde edebileceği bir iş bulması neredeyse imkânsız hale gelmiştir.

6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanunu hükümlerine dayanarak, TMMOB Ana Yönetmeliğinde yer alan “Birliğin ve Bağlı Odaların Amaçları” maddesi uyarınca her yıl TMMOB Yönetim Kurulu tarafından açıklanan Mühendis, Mimar ve Şehir Plancıları Asgari Ücreti 2018 yılı için brüt 3750 TL olarak tespit edilmiştir.¹

Bu brüt maaş yalnızca “uzmanlık” gerektiren işler için geçerlidir. Başka bir deyişle “tasarım” gibi mimarın varlık nedeni, mimarın vereceği hizmetin “yaratıcılık” kısmı, varoluşumuzu gerçekleştireceğimiz mekânların niteliğine dair ayrılacak zaman ve emeğin karşılığı herhangi bir ücrete tabi değildir.

TMMOB Yönetim Kurulu’nun 9 Aralık 2017 tarihli toplantısında “Ücretli çalışan mühendis, mimar ve şehir plancıları için 2018 yılı ilk işe giriş bildirgesinde temel alınacak asgari brüt ücretin 3750 TL olarak belirlenmesine; Odalarınca belgeli çalışmanın koşul olduğu uzmanlık alanlarında, mesleki deneyimin arandığı alanlarda, şantiye şefliği, sorumluluğu, iş güvenliği uzmanlığı, yapı denetim elemanı, daimi nezaretçi, uzak yol kaptanlığı vb. hizmetlerde asgari ücret uygulanmayacağını, bu durumda olan mühendis, mimar, şehir plancılarının ücretlerinin alınan sorumluluk gereği belirlenen asgari ücretinin üzerinde olmasına” karar verilmiştir (Yılmaztürk, 2018: 4)

Mimarlığın “uzmanlık” alanı nedir?

Bu sorunun yanıtı bina üretimi ve/veya bina üretimi ile ilgili teknik konular olduğunda mimarların çalışma alanı olağanüstü daralmaktadır. Yalnızca Türkiye’de değil, tüm dünyada mimarlık eylemi mimar dışında herkes tarafından kolaylıkla gerçekleştirilebilmektedir. En iyi oranla Amerika Birleşik Devletlerinde binaların % 50’si mimar projesidir.

Mimarlar, Amerika Birleşik Devletlerinde inşa edilen binaların yalnızca küçük bir yüzdesini tasarımılamaktadır. Yine de geçen çeyrek yüzyılda mimarların “mimarlık” diyebilecek türden binaları olmaksızın, mimarlık disiplinine ait fikirler ya da tartışmaya açık

¹ <https://www.tmmob.org.tr/hukuk/ana-yonetmelik>

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

gündemlerden haberdar olmayan boş araziler üretilmesi şaşırtıcıdır (Dunham-Jones, 2000: internet).

Amerika Birleşik Devletlerinde büyük kentlerin çeperlerindeki banliyöler, mimar olmayanlar tarafından inşa edilmektedirler. Türkiye'deki büyük kentlerde ise durum daha sarsıcı görünmektedir. Mimarların dâhil olup olmadıklarına dair bir istatistik bulunmamasıyla birlikte, İstanbul'daki binaların % 85'inin ruhsatsız olduğu devlet görevlileri tarafından ilan edilebilmektedir. Bina için ruhsat gereği görmeyen bir zihniyetin nitelikli mimarı çözümler peşinde koşmayacağı açıktır.

Bayındırlık ve İskân Bakanlığı Müsteşarı Sabri Erbakan, İstanbul'daki binaların % 85'inin ruhsatsız olduğunu, bu oranın İzmir'de % 65, Ankara'da ise % 45 olarak tespit edildiğini söylemiştir (Bolulu, 2009: internet).

Proje çizimini mimar olmayanlar nasıl yapabilir?

Birçok örnekten birine bakılarak, mimarlık ve tasarım bilgisinin proje çizimine indirgenmesi halinde mimar olmayanların ne kadar kolay proje çizebilecekleri anlaşılabilmektedir.

Powerful House Tasarım Araçları

Ev tasarımı yapmak için mimar olanıza gerek yok. Smart Draw ev planı yaratmanıza, merdiven, pencere, hatta mobilya gibi elemanlar eklemenize, herşeyin düzenini mükemmel bir şekilde kurmanıza yardım eder. Ayrıca, ev tasarım uygulamamız zemin, tezgah ve duvarlar için çok güzel dokulara sahiptir.

Şekil 1. Uygulama Kullanarak Cep Telefonunda Hastane, Depo, Ofis, Restoran, Bahçe, Otel, Otopark, vs. Çizimi Yapılabilecek Bir Uygulama (Smart Draw)

Çok yaygın olan bu tür yazılımların mantığı, tıpkı takvim, ajanda, is planı gibi tablo ve grafiklerde olduğu gibi, istenilen bilgilere uy-

gun elemanların programın belirlediği kurallar bağlamında yerleştirilmesine dayanmaktadır. Programın kütüphanesindeki objelerin

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

yerleştirilme mantığının sınırladığı bir “yaratıcılık” vaadedilerek, “proje”yi çizenin yaratıcı ve özgür olduğu duygusu yaratılmaktadır. Programı kullanan herkes kendini mimar gibi hissedebilmektedir. Gerçek mimarın “mekân tasarımı”na gereksinim kalmamıştır.

Bunun yanında, inşaat sektörü ve emlak piyasası, mimardan yeni tasarımlar yapmasını değil, satışı kolay olanı verili alanlara hızla uyumlandırmasını beklemektedir. Başka bir deyişle, emlak satın alacak “tüketici”nin zihninde “konut” ile ilgili gerçekleştirilebilecek bir imaj oluşturulması önemsenmektedir. İnternet, televizyon ve gazete reklamları, tüketicinin zihninde bir imaj oluşmasını sağlamaktadır (Akin, ve diğ., 2018: 199).

Güncel ve popüler internet sitelerinde kabul gören “Lüks dairelerin özellikleri”ne dair imaja ilişkin özelliklere göre konutta bulunması gereken odalar, alan ölçüleri, hatta banyoda bulunması gereken donatı net bir şekilde belirtilerek tasarıma ayrılan alan daraltılmaktadır.

Lüks dairelerin özellikleri:

- Konutun bulunduğu semt ve konum önemlidir.
- Bir konuta lüks diyebilmek için mimari tasarımının özgün olması gerekir. Bunun yanı sıra dairenin bulunduğu apartmanın

ya da sitenin çevre düzenlemesi, güvenliği, sosyal tesisleri bulunması gerekir.

- Konutun odalarının, mutfağının ve banyosunun geniş olması önem taşır.
- Isıtma sistemi yerden ısıtılmalı olmalı, ses ve ısı izolasyonu bulunmalıdır.
- Yatak odasında, özel banyo ve giysi odası yer almalıdır.
- Banyo geniş ve ferah, aydınlık olmalıdır, jakuzi lüks konut arayanların tercih ettiği bir özelliktir.
- Mutfak geniş olmalı, geniş balkon veya terası bulunmalıdır. Mutfakta ankastre sistemler bulunmalıdır.
- Lüks dairenin iç tasarımı modern ve özgün bir tasarıma sahip olmalıdır.

Mimarlık öğrencisini, mezun olduğunda, kazandığı formasyonu ve öğrendiği bilgiyi kullanabileceği bir çevre beklemektedir. Türkiye’de örnek alınan nitelikli okullarda, Avrupa ve Amerika’da olduğu gibi, teknik bilgiden çok tasarım, genel eğitim ve mimarlık tarihi/teorisi konuları kapsamında yaratıcılığın, kent dinamiklerinin ve insan-mekân ilişkisinin öğrenildiği bir mimar formasyonu hedeflenmektedir. Mimarlık öğrencisi mezun olduğunda pek tabii çizim kuralları, inşaat teknolojisi ve imar yasaları ile ilgili bilgiye sahiptir. Ancak aslı olan bu bilginin nasıl kul-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

lanılacağına dair karar verebilmesini sağlayacak düşünce yapısı ve tasarımlama bilgisine sahip olmasıdır. İşte mimarlık eğitimi anlamı kılın bu bilgi, inşaat piyasası tarafından

talep edilmemektedir. Başka bir deyişle mimar varlığını gerçekleştirecek bir iş ortamına mezun olamamaktadır

Tablo 1. Önemli Mimarlık Okullarında Müfredatın Ders Gruplarına Göre Oranları (Akin, N.A., 2005)

Ders Saati /Ders Grubu							
Üniversite	Tasarım	Teknik	Genel Eğitim	Tarih	Meslek Bilgisi	Seçmeli	Genel Toplam
Y.T.Ü.	34%	22%	22%	9%	3%	10%	100%
O.D.T.Ü.	43%	12%	18%	13%	1%	13%	100%
M.S.G.S.Ü.	33%	21%	15%	16%	3%	11%	100%
I.T.Ü.	35%	20%	16%	11%	3%	15%	100%
I.K.Ü.	31%	19%	21%	10%	4%	14%	100%

Mimarlık eğitimi, bilginin herkese hızla ulaştığı bir ortamda, bilgisayar programlarının ve uygulamaların tasarımı birçok farklı şekilde etkilediği bir ortamda yaratıcılığı, yenilikçi yaklaşımları ve girişimci bakış açısını tetikleyecek yeni bir eğitim politikası geliştirerek piyasanın talebini gerçekleştiren teknik eleman yerine, geleceği şekillendirecek is alanini yaratacak vizyoner mimar yetiştirebilir.

Mimar, artık “yalnız dahi” (solitary genius) değildir. Mimarın toplumdaki rolü yeniden gözden geçirilerek yaratıcı tarafı üretken ekipler kurma yönünde kullanılabilir. Disiplinler arası proje grupları var olan çevreyi

çok iyi anlayarak, çevrenin bir parçası olarak daha iyi bir gelecek tasarımı yapabilir. Mimar geleceği şekillendirecek ekiplerde rol almanın bir yolunu bulacak şekilde vizyon sahibi olarak mezun olabilir.

Üniversite, eskisi gibi mutlak bilgiyi barındıran yüce bir gelenek olma durumunu kaybetmiştir. Her türlü bilgi herkesin ulaşabileceği internette bulunmaktadır. Önemli olan hangi bilginin peşinden gidileceğinin kararının verilmesidir. Öğrencinin bilgiyi seçebilme gücünü, sahip olacağı vizyon belirleyebilecektir. İnsan odaklı sürdürülebilir daha iyi bir çevre oluşturmaya yönelik toplumsal yönü yoğun olan programlar yürütülebilir. Üniversitenin

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

yeni misyonu, öğrencinin vizyon oluşturmaya yönelik bir yöntem bağlamında, ekip çalışmasını öğretmek ve kuracağı iletişim ağlarında yer açarak yaratıcı mimarların kendi işlerini tasarlamalarını sağlamak olabilir. Yaratıcı mimarlar çevredeki sorunları belirleyip teknolojiyi kullanarak yaratıcı çözümler önerebilir, bu çözümleri fonlar ve/veya yatırımlar desteğiyle hayata geçirebilirler.

Yaratıcılık, toplumcu bir bakış açısıyla kolektif üretim yapabilme becerisi, çevrenin niteliklerini okuyarak kişisel yaklaşımlar geliştirebilmek, problem çerçevesi oluşturabilmek anlamını taşımaktadır. Guilford ve Kris’e göre, yaratıcılık fikirlerin üretimine dayalıdır. Zekâ önemlidir. Tyler’da yaratıcılık, “olasılıkların farkına varmaktır. MacKinnon kişilik bağlamında ve özel bir tepki biçimi, Cattell bir tür problem çözme yeteneği olarak görmektedir (Öncü, 1992: 255).

Stein yaratıcılığı içinde bulunduğu kültüre bağlı olarak düşünür. “Yenilik” ya da “yeni olmak”, yaratıcı üretimin eskisinden farklı bir biçimde olması demektir. Ayrıca toplumsal bir grup tarafından akla uygun, yararlı ve doyurucu olarak kabulü gerekmektedir (Öncü, 1992: 255).

Bartlett, yaratıcılık için, “ana yoldan ayrılma, kalıpların dışına çıkma, deneyime açık olma ve bir şeyin diğer bir şeye rehberlik etmesine izin verme” başka bir deyişle, “serüvenci

düşünme” (adventurous thinking) kavramını kullanmaktadır (Öncü, 1992: 256).

Torrance, yaratıcılığı, problemlere duyarlı olma süreci olarak açıklamaktadır. Eksikliğin fark edilmesi, bu eksikliklerle ilgili fikir veya hipotezlerin şekillendirilmesi, sonuca ilişkin tahmin yürütme, hipotezlerin denenmesi, değiştirilip yeniden denenmesi ve sonucun ortaya konması surecidir. Torrance, ortaya koyduğu tanımın yaratıcı bilim adamlarının olduğu kadar, sanatçıların da yaratıcılığına uyduğundan söz etmektedir (Öncü, 1992: 256).

Crutchfield ve Wilson’a göre, yaratıcılık konformizme zıt bir kavramdır. Orijinal fikirler, farklı bakış açıları, yeni problem çözme yöntemlerini içermektedir (Öncü, 1992: 256).

Yaratıcılık, farklı bakış açılarının birleştiği çevreyi okuma, problem fark etme ve çözme, özgür ve yenilikçi olma niteliklerini bünyesinde barındıran bir yaklaşım olarak mimarlık eğitiminin pusulası olabilecek önemi taşımaktadır. Mimarlık eğitiminde var olan müfredatın tamamen değiştirilmesini gerektirecek bir bakış açısı, bir yöntemdir.

AMAÇ

Araştırmanın amacı, mimarlık öğrencilerinin teknolojiyi araç olarak kullanması durumunda yaratıcı, yenilikçi ve girişimci bir yaklaşım sergileyerek, kentte gündelik hayatta yaşanan

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

sorunlar için geleceğe dönük yeni bir kavrayış ve varoluş biçimi önerebilecek vizyonu/ yaşam biçimini tetikleyecek “tasarım” yapma becerisinin etkinleştirilebileceğinin sınanmasıdır. Burada bahsedilen “tasarım” mimari proje değil, Avrupa Birliği, kalkınma ajanslarına ait fonlara ve/veya patent, girişim için yatırımcı aramaya yönelik Ar-Ge projeleridir. Mimarlık formasyonu/bilgisi, mühendisler problemin tanımı ve içeriği konusunda yön gösterecek bir kaynak olarak ele alınmaktadır. Başka bir deyişle disiplinlerarası bu ortaklık, yalnızca mimarlık alanının yenilik ve girişime yönelik potansiyelinin açığa çıkartılması konusunda değil, aynı zamanda mühendislik alanına yeni bir vizyon getirmesi konusunda da katkı sağlamaktadır.

Bu makalenin amacı, interdisipliner bakış açısıyla geliştirilen Mimarlık-İnovasyon-Girişim dersinin 6 yarıyıl boyunca gelişerek biriktirdiği deneyim ve projelerden elde edilen verilere dayanarak derse katılan öğrencilerin istekleri, başarıları ve geleceğe yönelik hedeflerinin açığa çıkartılmasıdır. Son yarıyıl teslim edilmiş olan bir proje üzerinden dersin süreci anlatılmaktadır. Ders içeriği, süreci ve yönteminin eleştiriye açılmasının, mimarlık eğitimine yeni bir eğitim programları olarak eklenmesi bağlamında geniş bir perspektifin açılmasına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Ayrıca son yarıyıl tasarımılanan projelerin sergilendiği ve sunulduğu, Mayıs 2017 de gerçekleştirilen interdisipliner “Mimari Problemlere Teknolojik Çözümler Çalıştayı”nda açığa çıkan düşünceler irdelenerek, mimarlık eğitiminde yenilikçi ve yaratıcı yaklaşımın geliştirilmesine yönelik projeksiyonlar yapılmış, mimarlığın ve mühendisliğin ortak yol almalarının olanakları tartışılmaktadır.

KAPSAM

Araştırma, İstanbul Kültür Üniversitesi Mimarlık Bölümünde 2015-2016 eğitim öğretim yılı Güz yarıyılı-2017-18 Güz Yarıyılı arasında yapılmış olan 6 adet “Network-Architecture-City”² (Mimarlık-İletişim Ağı-

2 “Network-Architecture-City” dersi aynı başlıklı projeden geliştirilmiştir. Gündelik yasama müdahalelerin fark edilmesine yönelik mimari bir yaklaşımdır. Avrupa Komisyonu tarafından belirlenen projelere hibe edilen maddi destek ile öğrencilerin de yolculuk masraflarının karşılandığı bir uluslararası ortak çalışma programı desteğiyle, toplam 14 günlük bir atölye çalışması gerçekleştirilmiştir. Farklı ülkelerden gelen 50 ye yakın öğrenci ve öğretim elemanı yalnızca gündelik yaşamda var olan modellerin izlerini sürerek mimarlık alanı için bilgi üretmemiş, aynı zamanda ekip ruhuyla kültür, bilgi ve deneyim alış-verisinde bulunmuşlardır. İstanbul Kültür Üniversitesinin ilk kez ERASMUS Yoğunlaştırılmış Program desteğini almış olan bir projedir. 26.000 Euro bütçesi ile 8-21 Temmuz 2013 tarihleri arasında İstanbul’da gerçekleştirilmiştir. İKÜ adına Naime Esra Akin (Fidanoglu)’in Proje Lideri olduğu çalışmaya Gonca Arik destek olmuş, Delft Teknik Üniversitesi/Hollanda adına Susanne KOMOSSA, Nicola MARZOT, Alper ALKAN, Jorge Mejia HERNANDEZ, Sint Lucas Üniversitesi/Belçika adına Tomas OOMS, Johan

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Kent) dersi, 2017-18 Bahar Yarıyılında açılan “Architecture-Innovation-Interpreneurship” (Mimarlık-İnovasyon-Girişim) ders süreçleri ile Mayıs 2017 de gerçekleştirilen interdisipliner “Mimarı Problemlere Teknolojik Çözümler Çalıştayı” nda açığa çıkan düşünceleri kapsamaktadır.

NAC ders olarak açıldıktan sonra her yarıyıl seçilen kent parçalarında mekânsal okuma/haritalandırma ile başlayan süreç, problem üretimi ve çözümüne yönelik küçük mekânsal müdahaleler içeren proje önerileri ile sonuçlandırılmıştır. Kısa zaman içinde

jüriyle katılan Yıldız Teknik Üniversitesi Mekatronik Mühendisliği Bölümünden Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Üvet’in de katkılarıyla tasarımlar, elektronik sensörler, sayısal uygulamalar gibi teknolojik araçları da içermeye başlamıştır. Jüriler, melek yatırımcı Alp H. Yörük, sayısal mimarlık konusunda uzman Alper Derinboğaz, fonlar ve proje yazım yöntemleri konularında deneyim ve bilgi sahibi Moleküler Biyoloji ve Genetik Bölümünden Damla Arisan ve IKU Proje Geliştirme Koordinatörlüğünden Seda Göksu’nun katılımıyla öğrencilerin yaklaşımlarının yenilikçi ve girişimci yönde gelişmesine, dersin zaman içinde içerik değiştirerek “Mimarlık-Inovasyon-Girişim” adıyla 2017-18 Bahar Yarıyılında yeni bir ders olarak müfredata eklenmesine yol açmıştır.

Bu yeni yaklaşımın yaygın bir şekilde tartışılarak içeriğinin geliştirilmesi, ilgilenenleri içeren bir iletişim ağı oluşturulması bağlamında İstanbul Kültür Üniversitesi Mimarlık Kulübü tarafından başlatılan Mimarı Problemlere Teknolojik Çözümler Çalıştayı dizisinin ilki, alanında sahip oldukları bilgi ve yaratıcı yaklaşımları doğrultusunda öğrenci, akademisyen, sanayi, özel sektör, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarından değerli katılımcılarla birlikte tartışarak, mimarlık ile mühendislik alanlarında disiplinler arası çalışmanın desteklenmesiyle, inovatif çözümlerle yeni çalışma alanlarının nasıl

VERBEKE ve Pecs Üniversitesi/Macaristan adına Bálint BACHMANN, Tamás MOLNÁR gibi değerli akademisyenler katılmışlardır. Final ürünler <https://networkarchitecturecity.wordpress.com/nac-partners/> sitesinden izlenebilir.

Mimari tasarım yapabilmek için gündelik yaşamın mekânsal/zamansal okunması ve ifade edilmesi gerektiğine inancıyla NAC bağlamında öğrencilerin kentte sürekliliğini gördükleri var olan sınırlar/eylemler/durumlar arasındaki ilişkileri açığa çıkartan haritalar yapılmıştır. Başka bir deyişle, öğrenci, mimarlık bağlamında grafik bir dil geliştirmiştir. Çalışma alanı olarak Çukurcuma ve Nişantaşı seçilmiştir. Orhan Pamuk’un Masumiyet Müzesi romanının “gerçekle temas ettiği müze ile başlayan somut görüntünün nereye kadar genişletilebileceği araştırılmış, romanda tarif edilmiş olan mekânlar ile öğrencilerin romanı okuduktan sonra zihinlerinde beliren imajlar arasındaki ilişkiyi açığa çıkartma serüveninde öğrencilerin yaratıcı zihinlerinin götürdüğü yere gidilmiştir. Ortaya çıkan projeler yerinde uygulanarak kente/gündelik yasama müdahale edilmiş, kentlinin tepkisi gözlemlenmiştir. Başka bir deyişle mimarlık eğitimi üniversitenin dışına çıkarak öğrenci ile kentli yüzleşmiş, teori-uygulama-kullanım sürekliliği deneyimlenmiştir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

oluşturulabileceğine yönelik yeni bir vizyon oluşturmak üzere 16 Mayıs 2017 de Ataköy Yerleşkesinde gerçekleştirilmiştir. İkincisinin Kasım 2018 de uluslararası düzeyde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Ortaya çıkan düşünceler ile yürütülmekte olan Mimarlık-İnovasyon-Girişim dersi kapsamında, Beyoğlu Belediyesinin iştirakçi, Kent Kültürü Vakfının ortak olduğu bir İstanbul Kalkınma Ajansı projesi hazırlanmış, 23 Mart 2018 de başvuru gerçekleştirilmiştir. Sonuç henüz ilan edilmemiştir, ancak çok sayıda katılımcının inandığı bu süreç çeşitli şekillerde ilerlemeye devam etmektedir.

Bu makalenin kapsamı, mimarlık bilgisinin kente ve kentliye dair problem belirleme ve çözme konusunda iletişim ve elektronik teknolojileri kullanmaya dayanan projeler üretmeye yönelik kullanıldığı ders süreci ve sonuçlarının örneklenerek anlatıldığı, derse katılan öğrencilerin ders sürecindeki tartışmalarda ifade ettikleri ders ile ilgili düşünceleri ve projeye yaklaşımlarının mimari içeriklerinin oluşturdukları verilerdir.

Bu makalenin mimarlık alanına katkısı, üç yıla yakın bir sürede mimarlık alanının teknoloji ile ilişkisinin henüz denenmemiş bir açıdan ele alınması sürecinin paylaşılarak konuyla ilgilenebilecek yeni paydaşların haberdar edilmesi yoluyla yeni bir eğitim prog-

ramının oluşumunu sağlama potansiyeli taşımaktadır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırma, İstanbul Kültür Üniversitesi Mimarlık Bölümünde 2015-2016 eğitim öğretim yılı Güz yarıyılı-2017-18 Güz Yarıyılı arasında yapılmış olan 6 adet “Network-Architecture-City” dersi ile 2017-18 Bahar Yarıyılında açılan “Architecture-Innovation-Interpreneurship” dersine devam etmiş olan öğrenciler ile dersler sürecinde gerçekleştirilen tartışmalar ve teslim ettikleri projeler üzerinden elde edilen verilerin değerlendirildiği bir geriye dönük inceleme çalışmasıdır.

Tartışmalar sırasında alınmış olan notlara ve öğrenci projelerinin gelişim sürecine dayanarak derse katılan öğrencilerin mimari problemlere teknolojik çözüm üretimi konusuna gösterdiği ilgi ile başarı durumlarını ortaya koyan bir grafik üzerinden değerlendirme yapılacaktır.

Öğrencilerin ders sonunda teslim etmiş oldukları projelerin içeriklerine dair bilginin aktarılacağı bir grafik üzerinden proje üretiminde kullanılan mimarlık bilgisini açığa çıkartmaya yönelik bir değerlendirme yapılacaktır.

Yapılacak değerlendirmeler tartışılarak dersin mimarlık eğitimine katkısına dair bilgi sonuç olarak paylaşılacaktır.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Ayrıca Mimarı Problemlere Teknolojik Çözümler Çalıştayı sonucunda varılan düşünceler bağlamında derslerdeki yaklaşımın mimarlık eğitimine katkısı ve geleceğe yönelik açılımlar ortaya konacaktır.

ARAŞTIRMANIN PROBLEMİ

Günümüzde, gelişen teknolojilere bağlı olarak mimarlığın, “uzmanlık” alanı daralarak inşaat sektörünün teknik uygulamalarından biri haline indirgenme tehlikesi altına girmiştir. Yalnızca Türkiye’de değil, tüm dünyada mimarlık eylemi mimar dışında herkes tarafından kolaylıkla gerçekleştirilebilmekte, buna bağlı olarak mimarlık hizmeti maddi ve manevi acıdan tatmin edici bir karşılık görmekten uzaklaşmaktadır. Üniversiteden yeni mezun olan bir mimarın iş bulması zorlaşmakta, aldığı maaş azalmakta, yaptığı iş eğitiminin sağladığı nitelikleri kullanmasını engellemektedir. Mimarların teknolojiyi kullanarak yeni iş alanları yaratmaları gerekmektedir.

Mimarlık eğitiminin kazandırdığı estetik bina tasarımına yönelik edinilen yaratıcılık bilgisini, kullanıcı-mekân ilişkisine dair mekânsal okuma bilgisini ve mimarlık tarihi ve teorisinin oluşturduğu vizyonu göz önünde bulundurduğumuzda, mimarlık öğrencisi yalnızca proje çizen ve inşaat kontrol eden bir teknisyenden daha nitelikli bir formasyona sahip olduğu görülmektedir. Bu noktada mimarlık

eğitimi ile meslek hayatı birbiri ile uyuşmamakta, mimar maddi ve manevi tatmin olmadığı gibi, kent/çevre mimarlık bilgisinden yoksun kalmaktadır.

Araştırmanın problemi, mimarlık eğitiminin mesleki uygulama ile uyumlandırılmasına yönelik bir derse ait verilerin değerlendirilmesine dayalı olarak mimarlık bilgisinin Ar-Ge projeleri için içerik oluşturmada hangi bağlamda katkı sağladığının incelenmesidir. İnterdisipliner bir çalışma ortamının mimarlık eğitiminde nasıl yeralabileceğinin tartışılmasına yönelik bir alt yapı hazırlamaktır.

Elde edilecek sonuçların mimarlık eğitimine yeni bir bakış açısı ile yaklaşmaya katkıda bulunması beklenmektedir. Yeni eğitim programlarına altyapı oluşturacak verilerin elde edilmesi umulmaktadır.

KURAMSAL ÇERÇEVE

Mimarlık, gündelik hayatta mekân üretmek ile ilgilidir. Ancak bu mekân üretimi insanın var oluşuyla doğrudan ilişkilidir.

Mimarlık yüzyıllarca kedisi dışında bir durum temsili olarak var olmuş: bedenin, doğanın, rasyonel mantığın, teknolojinin, gücün... Bugün toplumsal yönüyle ön planda bulunmaktadır. B. Tschumi mimarlığı “olay” olarak tanımlamaktadır. Olay ile mekân arasında bir bağ vardır. Mekân maddi bir bina değildir. Bireylerin varlıklarının gerçekleştirilmeleri

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

için yaptıkları eylemleri destekleyecek şeylerin düzenlenmesidir. Mekân, bireyler tarafından zaman içinde kurulmaktadır.

“Mimarlık daha çok mekânda yer alan olaylar hakkındadır[...]. Buna ek olarak, yeni bir mimari gerçeğin üretiminde, “bicim” “işlevi

izler (ya da tersi) şeklinde modernizm tarafından kutsanan neden-sonuç ilişkisi, içinde birbirine karıştıkları, birleştikleri ve birbirlerini ima ettikleri programların ve mekânların rasgele kümelenmesi uğruna terkedilmek durumundadır (Tschumi, 2000: 102).

Sekil 2. N. E. Akin (Fidanoglu), E. Koyuncuoğlu, A. Önder, C. B. Ovunca, TEMAS Proje önerisi, Karakoy, İstanbul 2010 Kültür Başkenti Programı, (2005)

Mekân barınmak içindir. Bireyler barındıkları zaman bilinçli ve kendileri olurlar. Bireyler mekânda barınırlar. Mekânsal bilinç hem mimar, hem de kullanıcı için bir olanaktır.

Beden fırlatıldığı dünyada barınarak var olur. Barınak, bireyin kendi varlığını gerçekleştirdiği yerdir. Mimar bireyin bilinçli bir varlığa dönüşmesi için bir potansiyel olarak mekân yaratabilir. Birey kendi var oluşunu mekânı deneyimleyerek kavrar (Heidegger,1962: 187).

Yapmanın gücü gündelik hayata aittir. Gündelik hayat düşüncenin uygulanabildiği tek mekân/zamandır. Hayat, düşünce ve hareketin bütünlüğü olarak tanımlanmalıdır (Lefebvre, 1991: 94). Bu nedenle denebilir ki, gündelik hayat, bendenin bilinçli bir varlığa dönüşmesi için bir olanaktır.

“Bilinçlilik, diğerinin bilinçliliğidir. Diğerini buradaki ve burada olmayışın, aynı ile diğer arasındaki ilişkinin karışımı olarak kavrar-sak, tipik farklılıktaki kimlik ile kimlikteki

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

farklılık gibi, bilinçlilik bütünselliğe yükselir (Lefebvre, H., 1991). Bütünsellik bilinçli bireyi idare eder; bilinçli birey kendisini ve diğer bedenleri gündelik hayatta bütünlük içinde birleştirebilir.

Bugün büyük kentlerde çeşitli mekânsal ilişki biçimleri eşzamanlı olarak yer alır. Çeşitli mekânsal deneyimler arasında oluşan karşılaşmalar, sokaklarda ve/veya binaların arasında olur. İnsanlar kentteki gündelik hayat ile uyum içinde kendi varlıklarını gerçekleştirmek için mekânlar üretirler.

Gündelik hayat tüm eylemlerle derinlemesine ilişkilidir ve tüm farklılıklarıyla ve ilişkileriyle onları kapsar; eylemlerin buluşma yeri, ortak zeminidir. Ve her insani ve varlığı ilişkilerin toplamı yapan gündelik hayatta şeklini alır (Lefebvre, 1991: 126).

Kent, insanları birçok farklı nedenle çeken bir ruh, bir masal, bir gizemdir. Yasayan bir organizmadır. Diğerlerini denetlemeyi amaçlayan güç sahipleri olsa bile, kalabalıkların da gücü vardır. Michael de Certeau (1925-1986), kentin güç oluşumları tarafından üretildiğini savunur. Kentlerdeki açık alanların düzen ve biçimi kalabalıkları denetlemek için stratejik olarak kurulmuş olsa da, kalabalıklar kenti dönüştürür.

İnsanlar gücün stratejileri tarafından tanımlanan çevre içinde çok yaratıcı olabilirler. İnsanlar, güç oluşumları tarafından düzenlenen

kent sokaklarında taktik olarak hareket edip mekân üretirler. Bunun gerekçesi bilinçli bir toplumsal hareket olmayabilir, ama bazı deneyimlerin tekrarıdır. İnsanlar kenti, kendi tekrar eden eylemleri bağlamında yeniden düzenleyebilirler. İç ile dış arasındaki sınırlar geçici mekânlara dönüşebilir.

Toprağı kullanan ona sahiptir. Sahip olmak öncelikle kanun ve anlaşmaların konusu değildir, öncelikle ve daha çok bir eylem, hareket ve dolasının konusudur. Eğer mimarlık, insanların kendilerini gerçekleştirebilmek üzere gündelik hayatilerini zenginleştirmek için mekânlar üretmek hakkındaysa, gündelik hayatta insanların kendilerini gündelik durumlarla nasıl ilişkilendirdiklerini, şeyleri faydacı nesnelerden törensel davranışlara, adetlere ve dile dönüştürerek kendilerine ait kılmak için nasıl kullandıklarını incelemek, mimarlara, kitle kültürünü bireyselleştirme yöntemleri hakkında bilgi verir.

Teknoloji, mimarlık alanında bir üretim aracı olarak kullanılır. Toplumun küçük bir kısmının teknolojiyi kullanma sansı vardır. Diğerleri kendi küçük çevrelerinde sıkıntıdan kurtulmak için teknolojiyle oyun oynarlar. Çoğu, günden güne kendi bireyde ve toplumsal bünyelerinin yok olduğunun farkında değillerdir. Mühendisler toplumu eğlendirmek için daha çekici oyuncaklar tasarımırlar. Bireyler ne kadar çok oyun oynarsa, birbirlerine o kadar çok yabancılaşırlar.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Mimarlık daha çok mekânlarda yer alan olaylarla ilgilidir. Mekânsal potansiyeli olan açık/kamusal alanların, bireyler arasındaki uyumu açığa çıkartmaya yönelik çeşitli toplumsal etkinlikler yaratmak için, mimarın vizyonuna/ileri görüşüne ihtiyacı vardır.

Toplum, mimarlık için üretimin nedenidir. Mimar olarak gündelik hayat içinde gözlemler yaparak kentsel dinamikleri kavramamız, belirli bir yerdeki var olan değerler üzerine bilgi üretmemiz ve kendi yaşam biçimlerine göre yeniden düzenleyebilmeleri için insanlara ilham veren ve zenginleştiren üretken bir mekân tasarımılamamız gerekmektedir.

İnsanlar birbirini daha iyi bir gelecek için destekleyebilir. Mimarlığın, bireyleri toplumun bir parçası halinde bir araya getirmek için desteklemeye yönelik becerisi bulunmaktadır. Uyum içinde kullanırsak gezegenimizin kaynakları yeterli miktarda hazırda beklemektedir. Uyum, barış ve yardımlaşma konusudur. Bireylere, çevreleri ile uyum içinde hareket etmeleri ve dünyayı korumaları halinde dengeye olabilecekleri hatırlatılmalıdır.

Mimarlık bireylerin buluşması ve birlikte üretmesi konusunda bilgi ve araçlara sahiptir. Kentlinin varlığını gerçekleştirebilmesi ve toplumun bir parçası olabilmesi için kente, gündelik hayattaki hareket noktalarına mekânlar yerleştirilerek müdahale edilebilir. Buluşma/paylaşma olanaklarını destekleyen

eylemlere uygun Temas mekânlarından oluşan bir ağda kentliler toplanıp bütünleşebilirler. İnsanlar bu mekânları, sergileme, gösteri yapma, öğretme, yeme, oyun oynama, kriz anında dış koşullardan korunma gibi eylemler için yeniden üretebilir. Zaman içinde tanıdık hale gelecek olan bu mekânlar, sanal ortamda buluşan kentlinin gerçek zamanlı iletişim kurmasına destek olarak toplumsal bağları güçlendirir (Fidanoğlu, 2008: 77).

Teknoloji mimarlık için bir araç olarak sanat ve kültür konusunda katılım ve kişisel paylaşımlar üzerinden toplumsal ilişkiyi canlandırır. İletişim ve elektronik teknolojiler mimarlık alanına yeni iş imkânları getirebilir. Teknoloji yalnızca mekân üretiminde değil, aynı zamanda toplumu pro-aktif hale getirecek oyunlar ve uygulamaların üretiminde kullanılarak mimarlık alanının genişlemesine katkıda bulunabilir.

Mimarlık eğitimi toplumsal gereklere dayandığında bir mimari tasarım probleminin tanımlanması ve çözümü için o çevreye ait bilginin toplanması gerekmektedir.

Ittelson, Proshansky, Rivlin ve Winkel, çevreyi okumak için algı, biçim, renk, doku, koku, ses, semboller, eylemler, insanlar, araçlar ve olanakların tümü ile aralarındaki ilişkiler ağına bakmamız gerektiğini söylemektedirler (Ittelson, et al., 1974: 234).

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Norberg-Schulz mekânı altı bölümde inceler: pragmatik/doğal çevre algısal/yönlenme, varoluşsal/imağ, kavrayışsa/fiziksel, soyut/düşünsel, mimari/varoluşsal (Norberg-Schulz, 1971: 254).

Boulding' e göre tüm ilişkiler imağ üzerinden kurulur. İmağın on hali vardır: mekânsal, zamansal, ilişkisel, kişisel, değer, duygusal, bilinç/bilinçaltı/bilinç dışı, kesinlik/muğlaklık, gerçeklik/gerçek dışılık, kamusal/özel (Boulding, 1956: 180).

Rapoport, yer kavramının ayırt edici niteliklerini fiziksel ve zamansal farklılıklar olmak üzere ikiye ayırır. Fiziksel olanlar: Objeler, mekân niteliği, ışık ve gölge, yeşil, yoğunluk, eski ve yeni, düzen ve çeşitlilik, bakımlı ve bakımsız, doku ve ölçek, yol modeli, topografya, çekim noktaları, hız, hareket, yön, ses, koku, iklim, insanlar, eylemler, programlar, sembollerdir. Zamansal olanlar: değişim, süreklilik, gece-gündüz, hafta sonu-hafta içi, tempo ve ritimler, yoğunluktur (Rapoport, 2013: 30).

Bu çalışmada çevrenin ve mekânın okunması konusunda literatür taramasına dayanarak aşağıdaki sınıflandırma yapılmıştır. Öğrenciler söz konusu sınıflandırmadan esinlenerek, ama ekler yapabilme özgürlüğüne sahip olarak belirli alanları okumuş, haritalar oluşturmuşlardır. Problem üretimi ve çözüm

tasarımı bu haritalardaki verilere dayanarak geliştirilmiştir.

Yoğunluk ve düzen: Belirlenen yerin yakın çevresindeki hacim, yaya ve araç yoğunluğunu ve yönünü gösteren haritalar.

İnsan/kullanıcı profili: o çevrede yaşayan, çalışan ve geçici olarak bulunan kalabalıkların toplumsal özelliklerine ilişkin haritalar.

Ulaşım: Belirlenen yere yaya ve araçla ulaşım olanaklarını gösteren haritalar.

Ritm ve çekim noktaları: Belirlenen yerin, yürüyenin ve araç ile gidenin ilgisini çeken, tek ya da tekrar eden durumları, kalabalıkların biriktikleri ortamları ve kullanım alışkanlıklarını gösteren haritalar

Program: Belirlenen yerin yakın çevresindeki binaların programlarının/kullanımlarının yakın çevre üzerindeki etkilerini gösteren haritalar

Hareket: Belirlenen yerin yakın çevresindeki araç ve yayaların genellikle tekrar ettikleri hareket modellerini hız ve yön bağlamında gösteren haritalar

Eylem: Belirlenen yerin yakın çevresinde genellikle tekrar ettikleri araç ve yaya eylemlerini, gösteren haritalar

Renk: Belirlenen yerin yakın çevresinde bulunan renklerin oluşturdukları düzeni gösteren haritalar

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Koku: Belirlenen yerin yakın çevresinde bulunan kokuların oluşturdukları düzeni gösteren haritalar

Işık ve gölge: Belirlenen yerin yakın çevresinde, gündüz ve gece, ışık ve gölgelerin oluşturdukları düzeni gösteren haritalar

Hava akımı: Belirlenen yerin yakın çevresinde bulunan güçlü ve sürekli hava akımlarının oluşturdukları düzeni gösteren haritalar

Manzara: Belirlenen yerin sahip olduğu büyük ya da parçalı manzara potansiyelini gösteren haritalar

Tarihi miras: Belirlenen yerin ve yakın çevresinin sahip olduğu tarihi kalıntıların, hikâyelerin, isimleri oluşturduğu potansiyeli gösteren haritalar

Belediye hizmetleri: Belirlenen yerin ve yakın çevresinin sahip olduğu durak, çöp kutusu, trafik ışıkları, otobüs durakları, vs. hizmetlerin toplamı

Çöp: Çevrede bulunan binaların çöp potansiyeli, çöplerin içeriği, çöp toplanma uygulamalarını gösteren haritalar

Para: Çevrede bulunan banka, döviz bürosu, kuyumcu gibi para işlemlerinin yürütüldüğü durumların saptanması, paranın el değiştirmesine yönelik o çevreye ait alışkanlıkları gösteren haritalar

Konaklama: Çevrede bulunan otel, hostel, misafirhane gibi geçici, konut gibi kalıcı konaklamaya ait bina ve alışkanlıkları gösteren haritalar

Su, elektrik ve gaz/enerji: Çevrede bulunan su, elektrik ve gaz kaynakları ile bunların kullanımına ait alışkanlıkları gösteren haritalar

Alışveriş: Çevrede bulunan dükkân, av, pazar gibi alışverişe ait bina ve alışkanlıkları gösteren haritalar

İşaret ve semboller: Çevrede tekrar eden işaretler ile herhangi bir duruma ait sembollere ait bina, obje ve bunları kullanmaya yönelik alışkanlıkları gösteren haritalar

Hayvanlar: Çevrede bulunan hayvanlara yönelik yuvalar ve alışkanlıkları gösteren haritalar

Doğa: Çevrede bulunan deniz, ağaç, çim alan, çiçek bahçesi, park gibi doğanın ön plana çıktığı durum ve alışkanlıkları gösteren haritalar

İmaj/kimlik: Çevrenin ve seçilen alanın sahip olduğu imaj/kimlik ve algılanma biçimine ilişkin haritalar

Sınırlar: Seçilen alanın sınırları ya da kapsadığı alana ait bilgi veren haritalar

Topografya: Çevrenin yeryüzü şekilleri bağlamında sahip olduğu özelliklerin gösterildiği haritalar

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Kent ile ilişkisi: Alanın içinde bulunduğu kentte bulunduğu yer ile kent açısından taşıdığı değerleri gösteren haritalar

Dünya ile ilişkisi: Alanın ve çevresinin dünyada bulunan başka örnekler bağlamında sahip olduğu özellikleri gösteren haritalar

Mekân tipolojisi: Alana özel ya da tekrar eden mekân biçimi

UYGULAMA

Kuramsal çerçeve iki farklı ortamda uygulanmıştır. Çalışmanın kapsamında açıklandığı gibi biri ders, diğeri çalıştaydır.³

Ders, mimarlığın toplum ile ilişkisine dayanmıştır. Toplumun daha iyi bir gelecek için bir arada üretime dayalı buluşmalar yaşayabilecekleri temas mekânlarının üretimi, mimari elemanların dışında araçlarla da gerçekleştirilebilir. Ders, çevrenin gündelik yaşam bağlamında haritalandırılması, kenti ve kentliyi daha iyi bir geleceğe taşıyacak ve bireysel varoluşu açığa çıkartacak nitelikte tasarım problemleri oluşturma ve bu problemleri teknolojiyi kullanarak çözme aşamalarından

oluşan bir süreç olarak tasarlanmıştır. Her bir proje için gerekli teknik bilgi mekatronik mühendisliğinden destek alınarak elde edilmiştir. Projelerin fonlandırılmasına yönelik teknik bilgi Ar-Ge ve AB fonları konusunda bilgi ve deneyim sahibi olan uzmanların desteği ile her bir proje için ayrı ayrı elde edilmiştir. Yarıyıl sonunda teslim edilen final ürünler tüm sürecin sergilendiği pafta ve rapor şeklindedir.

Çalıştay, mimarlık ile mühendislik alanlarında disiplinler arası çalışmanın desteklenmesiyle, inovatif çözümlerle yeni çalışma alanlarının nasıl oluşturulabileceğine yönelik yeni bir vizyon oluşturmak üzere, İKU Mimarlık kulübü üyesi öğrenciler ile birlikte düzenlenen, öğleden önce ve sonra olmak üzere 4 er saatlik iki adet oturumdan oluşmaktadır. İlk oturum yalnızca mimarlık ve mekatronik mühendisliği öğrencilerinden olsan karışık onar kişilik ekiplerin önceden bildirilmiş olan sorular üzerine tartışmalarını içermektedir. İkinci oturum ders kapsamında proje üretmiş olan öğrencilerin sunumları ve Gazeteci-Mimar Meral Tamer'in Geleceğin İnsanı'na dair yaptığı peojeksiyon ile başlamıştır. Konusunda söz sahibi akademisyen, sanayi, özel sektör, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarından değerli katılımcılar, aynı sorular bağlamında onar kişilik altı grup halinde tartışmışlardır.

³ İstanbul Kültür Üniversitesi Mimarlık Bölümünde 2015-2016 eğitim öğretim yılı Güz yarıyılı-2017-18 Güz Yarıyılı arasında yapılmış olan 6 adet "Network-Architecture-City" dersi, 2017-18 Bahar Yarıyılında açılan "Architecture-Innovation-Interpreneurship" ders süreçleri ile Mayıs 2017 de gerçekleştirilen interdisipliner "Mimarî Problemlere Teknolojik Çözümler Çalıştayı" nda açığa çıkan düşünceleri kapsamaktadır.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

SÜREÇLER ve BULGULAR

Ders sürecinde başlangıç olarak, mimarlıkta güncel tartışma konuları (yerin kimliği, enerji üretimi, büyük veri, toplumsal ilişki, bireysel ifade, vatandaş bilimi, sürekli eğitim, sürdürülebilirlik, yaygınlaştırılabilirlik, fonlar) bağlamında metropoliten alan olarak İstanbul'un yere özel nitelikleri yoğun ve çeşitli olan bölgeleri üzerinden mekânsal okuma haritaları yapılmıştır. Haritalandırma ve tartışmalar, öğrencilerin kendi arzuları doğrultusunda en çok 4 kişilik gruplar halinde çalışmaya devam etme sürecini başlatmıştır. Bu noktada bütün haritalar göz önünde bulundurularak fikirler filizlenmiş, projeye dönüşmesi sağlanmıştır. Derse katılan öğrencilerin tamamı fikir geliştirmiş ve projeye dönüştürmüştür. Finalde ortalama olarak her

öğrencinin basarısı % 80 A, %15 B, % 5 C grubundan harfle değerlendirilmiştir.

Araştırma, mimarlık eğitiminin mesleki uygulama ile uyumlandırılmasına yönelik bir derse ait verilerin değerlendirilmesine dayalı olarak mimarlık bilgisinin Ar-Ge projeleri için içerik oluşturmada hangi bağlamda katkı sağladığının incelenmesini içerdiğinden, derse katılan öğrencilerin mimari problemlere teknolojik çözüm üretimi konusuna gösterdiği ilgi ile projelerde izledikleri kentsel dinamikler/ağlar üzerinden mimarlık disiplinine ait yöntemlerle veri toplanmıştır.

Toplam derse devam eden öğrenci sayısı: 112

Toplam Proje sayısı: 64 (öğrencinin isteğine göre 1-4 kişilik gruplar oluşturulmuştur)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Tablo 2. Derse Katılan Öğrencilerin Mimari Problemlere Teknolojik Çözüm Üretimi Konusuna Gösterdiği İlgi

Sorular	Olumlu Yanıtlayanlar	
	Sayı	Yüzde
İletişim ve elektronik teknolojilerini problem çözme aracı olarak kullanmış olanlar	10	9
İletişim ve elektronik teknolojilerine tanıdık olanlar	110	98
İletişim ve elektronik teknolojileri gündelik hayatta kullananlar	110	98
Derste öğrendikleri yöntemle iş geliştirme niyetinde olanlar	90	80
Üniversitede geliştirilecek bir projede yer almak isteyenler	100	89
Konuyla ilgili lisansüstü çalışma yapmak isteyenler	90	80
Disiplinler arası çalışmaya yönelik yönelik cesaret kazananlar	112	100
Kendilerini yaratıcı hissedilenler	105	94
Kamusal alan ve toplumsal yaratıcılık konularında yeni bir bakış açısı kazananlar	112	100
Derste öğrendikleri yöntem ile proje geliştirmekten haz alanlar	90	80
Ekip çalışmasını tercih edenler	80	71
Bir fona başvuracak nitelikte yaratıcı proje geliştirebilenler	70	63

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Tablo 3. Derse Katılan Öğrencilerin İzledikleri Kentsel Dinamikler/Ağlar

Mimari bilgi	Proje Sayısı	Yüzde
İnsan yoğunluğu	1	2
Çöp	3	5
İmajlar	4	6
Mekân tipolojisi	2	3
İnsan profili	2	3
Topografyalar	2	3
Tarihi miras	1	2
Koku	2	3
Ulaşım	2	3
Eylemler	28	44
Programlar	11	17
Enerji	2	3
İşaret ve semboller	2	3
Doğa	2	3
Belediye hizmetleri	1	2
Toplam	64	

Bu araştırma, yapılmış olan öğrenci çalışmalarının nicelik olarak sınıflandırılmasına dayanan veriler üzerinden dersin beğenilirliği ile mimarlık bilgisinin proje içeriğini oluşturmadaki rolünü ortaya çıkartmak için yapılmıştır.

Dersin tartışma ortamına taşınabilirliği açısından projelerden birini incelemek yeterli olacaktır.

Proje tanımı, her yarıyıl ders başında aynı şekilde yapılmaktadır: çalışma alanında yapılacak mekânsal okuma bağlamında belirleyeceğimiz bir problemi çözmek üzere, iletişim ve elektronik teknolojileri kullanarak kentlinin gündelik hayatını zenginleştirmek, geleceğe

yönelik olarak üretken bir toplumsal yapıyı ve çalışılan çevreyi destekleyen, sürdürülebilir, yaygınlaştırılabilir bir proje tasarımı yapmaktır.

2017-2018 Eğitim Öğretim Yılı Bahar yarıyılı MIM0127 Mimarlık- İlişkiler ağı-Kent Dersi⁴ kapsamında başarılı olan projelerden biri Gizem Temiz ile Oğuzhan Yılmaz'ın tasarımını yaptıkları “Aylak” projesidir. İsmi kentte bilinçli olarak gezen kişilerden alan proje, Google Maps için ek bir uygulama olarak düşünülmüştür.

4 Network-Architecture-City aynı yarıyıldaki Mimarlık-Inovasyon-Girisim ders kontenjanı dolduğu için istek üzerine açılmış, içerik olarak her iki ders-te aynı süreç izlenmiştir.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Şekil 3. Mimarlık-İlişkiler Ağı-Kent (NAC) Dersi Final Projesi. Tasarımcılar: Gizem Temiz ve Oğuzhan Yılmaz

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

Akıllı telefonlar olmadan hareket etmediğimiz günümüzde harita uygulamaları sayesinde zaman kazanmakta, hazırlıklı olabilmekteyiz. Aylak projesi, var olan Google maps uygulamasına eklenebileceği için hızlı sponsor bulabilecek bir girişim projesi olarak gelişmiştir.

Aylak uygulaması, telefona indirildiğinde sokakların eğimi, koşuları (merdiven) ve ilginç rotalar ile ilgili bilgi kullanıcıya ulaşmakta, bisikletli, bebekli, yaşlı, hasta, ya da meraklı kişiler gitmek istedikleri güzergâhı önceden seçebilecek, tatsız sürprizlere karşı hazırlıklı, keyifli noktalar ile ilgili bilgi sahibi olarak gezeceklerdir. Toplumsal üretim ve yapılanma konusunda katkısı, kişisel rotaların paylaşılması, geçilen güzergâhlardan fotoğraf ve notlar gönderilmesi, istenirse gerçek zamanlı buluşmaların gerçekleşmesi sürecinde ortaya çıkacaktır. Güzergâhların bulunduğu yerler keşfedilerek değer kazanacaktır. Projenin sponsoru, Google dışında, toplanacak bilgiyi kullanabilecek belediye, ya da özel bir firma olabilir. Jürilerde, maliyeti 100.000 TL civarında olacak bu uygulama ciddi bir talep göreceği söylenmiştir. Kentte dolaşımın hiç bitmeyeceği göz önünde bulundurulursa, sürdürülebilirliğiyle ilgili motivasyonun rota öğrenmekten ve paylaşmaktan alınacağı düşünülmektedir. Proje her yere uygulanacak nitelikte, yaygınlaştırılma ve geliştirilme potansiyeli olan bir uygulamadır.

Projenin tasarımcıları şimdiden sponsor arayışına girmişler, projeyi bir start-up olarak değerlendirmenin koşullarını oluşturma çalışmalarına başlamışlardır. Bir önceki yarıyıl da Melike Kuman tarafından tasarımlanmış olan başka bir projenin 23 Mart 2018 İstanbul Kalkınma Ajansı Çağrısına başvuru işlemlerinin tamamlanmış olması, Aylak projesinin tasarımcılarını cesaretlendirmektedir.

Tablo 2 deki veriler, öğrencilerimizin bilgi sahibi olmadıkları araçlarla çalışma konusunda istekli, çalışmaları sürdürme ve geliştirme konusunda kendine, ekibine ve üniversitesine güvenen, geleceğe umutla bakan bir gençlik olarak algılanmasına neden olmaktadır.

Tablo 3 deki veriler incelendiğinde, Aylak projesi gibi iş hayatına başlamanın ilk adımını oluşturan 64 adet proje olduğu görülmektedir. Dersin zaman içinde gelişerek problem ağacı ve faaliyet takvimi yapılmaya hazır halde dönemin tamamlanması aşamasına yeni gelinmiş olmasına bağlı olarak bundan sonra daha çok sayıda gerçekleşen proje olacağı düşünülmektedir. Tablodaki veriler, tasarımcıların 14 farklı mekânsal okuma konusunun yaratıcılığı tetiklediğini göstermektedir. Özellikle eylem konusunda yoğunlaşmış olması kentlinin gerçek zamanlı ve birlikte gerçekleştireceği etkinliklerin yaratılmış olduğuna dikkat çekmektedir. İnsan yoğunluğu çalışılan bölgenin gelişimi, çöp ve tarihi miras toplumsal bilinçlenme, imajlar kimlik

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ve tanıtım, doğa ve mekân tipolojisi kültürel altyapının gelişimi, işaret ve semboller, insan profili ve koku kimlik ve varoluş ile ilgili açılımlar, topografyalar Aylak örneğindeki gibi kente dair veri toplanması, ulaşım boş zamanın değerlendirilmesi, enerji, belediye hizmetleri ve programlar yerel yönetim ile kentlinin ortak çalışmasını sağlayabilecektir.

Çalıştay⁵, yaratıcı ve yüksek motivasyonlu geçmiştir. Mimarlık ve Mekatronik Bölümlerinden gelen öğrenciler 2 saat içinde esnek, açık ve yenilikçi yaklaşımlarıyla net kavram ve proje önerileri geliştirmeyi başarmışlardır. Egolarından tamamen sıyrılmayı başarmış, özgür tartışma ortamında merak ve heyecan duyarak, birlikte yaratmanın hazzını yaşamışlardır. Toplantının sonucunu öğrenmek ve bir sonraki toplantının yapılmasını talep ederek bir başlangıç içinde olduklarını göstermişlerdir. Zaman yetmediği için 3 adet soru üzerinde tartışmışlar, diğer iki sorunun tartışılma-

mış olmasını eleştirmişlerdir. Genel olarak toplantının konusu ve yöntemi ile ilgili olumlu geri dönüş alınmıştır. Profesyoneller kendi alanlarından ve dışından bakarak geç saatlere kadar tüm soruları yanıtlama başarmışlardır. Egolar salonun dışında kalmış, içten ve paylaşımcı tartışmalar gerçekleştirilmiştir.

Her iki oturum için aşağıdaki sorular sorularak ekip tartışmalarının eksenini oluşturulmuş, bu sayede yol gösterici net sonuçlar elde edilmiştir.

1. Teknoloji kullanmaya alışkın, dünyanın sürdürülmesi konusunda duyarlı, bireysellik seviyesi yüksek, kişisel ilkeleri olan, yeni bir sosyal yapıya sahip insanın kentsel mekânı nasıl olmalı?
2. Üretim kültürünün (geri dönüşüm, kent bostanları, girişimcilik start-up etkinlikleri, vs.) kentliye aşılması konusunda mimarlık ve teknolojinin rolü nedir?
3. Toplumun kültürel yapısını oluşturan alanlarda (yemek, sanat, müzecilik, vs.) mimarlık ve teknolojinin rolü nedir?
4. Teknoloji, Mimarlık ile hangi alanlarda kesişmeli? Mimarlık ile teknoloji ekseninde çalışma yapabilecek bir profesyonelin nitelikleri neler olabilir?
5. Kentteki ulaşımın toplumsal niteliğine (toplumun bireyleri arasında ilişki kurulmasını sağlanması, araç yoğunluğunun

5 Çalıştayın gerçekleştirilmesinde görev alan öğrenciler: Eren Kaya (İKU Mimarlık Kulübü Başkanı), Burak Şendur, Can Dağdelen, Cansu Erdem, Emre Gündüz, Esma Dolgun, İlayda Çalışgan, Sinan Karadaş, Bedirhan Koç, Şevval Sayın, Ayşen Feyza Kınalı

Çalıştayın gerçekleştirilmesinde görev alan öğretim elemanları: Naime Esra Akın (Çalıştay Başkanı), Hüseyin Uvet (Çalıştay Başkan Yrd.), Emre Arslan, İpek Kuran, Ömer Saatçioğlu, Serhat Kut Projelerini sunan öğrenciler: Pemra Güldal, Ezgi Bayraktar, Ece Kutlu, M. Kağan Kınaytör, Enes Çiçekçi, Dilek Gülizar Bilen, Melike Kuman, Zeynep Fulya Korkut, Seyhan Öztürk, Yasemin Daldal, Enise Parlak, Nihan İzmirlilioğlu, Oğuzhan Yılmaz

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

azaltılması, kente ilişkin algının artırılması, kentsel ağlar arasında yeni tür ilişkiler kurulması, vs.) ilişkin vizyonunuz nedir?

Öğrenci⁶ oturumu bulguları:

1. Üretime teşvik, teknolojinin gündelik kullanımı, haz, bireysel taleplerin karşılanması, sosyalleşmenin öğretilmesi, doğaya yakın, teknoloji gösterisine son, sosyal güvenlik, sosyalleşme ortamının tasarlanması, geçicilik ve açıklık, kimlik, bireysel modüller kavramları tartışılmıştır.
2. Geri dönüşüm alışkanlığının sağlanması, teknolojik mekan, teknolojinin gündelik kullanımı, yerinde geri dönüşüm, kamusal li-fi, varoluşun tetiklenmesi, yavaş kent, üretim sürecine dahil olmak, yaratıcılığın tetiklenmesi, eğitimde bireysellik, düşünce üretim mekanları, çöküntü alanları, start up modülleri, enerji ve gıda üretimi, elektronik eşya deponu merkezi kavramları tartışılmıştır.

6 Katilimci öğrenciler: Abdurrahman Yılmaz, Moaaz Qaddah, Onur Bıçakçı, Abdul Samet Erkek, Yunus As, Özgün Karataş, Tunahan Vatansever, Ahmet Can Altay, Osman Nuri Koçak, Asya Yılmaz, Dilan Birdal, Sena Seyhan, Rabia Tanrikulu, Mücahit Abuçuka, Emre İleri, Yusuf Parlak, Kübra Şeyda Yıldırım, Simla Cengiz, Heval Hacıoğlu, Hasan Diliuz, Sündüz Erşen, Emre Çelebi, Emrehan Köroğlu, Damla Sadı, Ahmet Öncü, Bilal Gökdemir, Yahya Aydoğdu, Elif Ağaoğlu, Zeynep Alpsoy, Ahu Mangeli, Selva Kaya, Rümeyza Sarıyer

3. Tartışacak zaman kalmamıştır.
4. a. Teknoloji ile mimarlığın, enerji üreten deneyimsel mekan, iyileştirici mekan, akıllı mekan, verimlilik, transdisipliner eğitim, uyumlanan mekan, gelecek tasarımı alanlarında kesişmesi beklenmektedir.
- b. Mimarlık ile teknoloji ekseninde çalışma yapabilecek bir profesyonel, açık ve esnek, yaygın iletişim sahibi, farklı teknolojilere ait bilgi sahibi, multi disiplinler bilgi sahibi, disiplin dışı, yenilikçi ve deneyici olması beklenmektedir.

5. Tartışacak zaman kalmamıştır.

Profesyonel⁷ oturumu bulguları:

1. Siber güvenlik bir sorun olarak kabul edildiğinde, demokratikleşme ve insanları bir araya getirme buna çözüm olarak sunuluyor.
2. Teknolojinin soruna çözüm getirme hızı ve ekonomik dengesi arasında problem olması. Teknolojinin katkısının sürdürü-

7 Katilimci profesyoneller: Meral Tamer, İpek Akpınar, Huseyin Kahvecioğlu, Nurbın Kahvecioğlu, İpek Yürekli, Alper Derinboğaz, Saitali Köknar, Faruk Göksu, Haydar Livatyali, Seda Göksu, Elif Damla Arısan, Asım Evren Yantaç, Akhan Akbulut, Ekmel Ertan, Kadir Erkan, Korhan Kayışlı, Ozan Önder Özener, Nilay Coşgun, Sema Alaçam, Yusuf Altunel, Soner Dedeoğlu, Vahap Sevimli, Erbil Tuncay, Birgül Çolakoğlu, Serhat Yıldız

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

lebilir olması. Teknolojinin anlamının tartışılması

3. Teknoloji ve mimarlık ortaklığı, özgürleşme, küreselleşme, nitelikli kültürel üretim açılarından kültürel üretime katkı sağlayacaktır.
4. Bilinçli, iletişim becerisi olan, teknolojik gelişmeleri takı eden, ekip çalışması yapmaya ve farklı kontekstlerde çalışmaya yatkın, çok boyutlu düşünebilen, girişimci, egosuz, sistemler üstü çalışabilen, koordinasyon yapabilen, eğlenen, idealist, çok dil bilen bir profil.
5. Hızın artması, toplu taşıma yerine küçük kümeler halinde hareket etme, kırsalda yaşamın artması, yolda geçen zamanın verimli kullanılması gerçekleşecektir.
 - Sağlık: temiz hava, temiz su hastanelere hızlı erişim ve bunların şehir içerisinde nasıl konumlanacağı konuları ek olarak gündem dışı konuşulmuştur.

SONUÇ

Teknolojik gelişmeler, proje çizim konusunda mimar olmayı gerektirmeyen programlar sayesinde mimara duyulan gereksinimi daha da azaltmaktadır. Buna ek olarak, pazarlama yöntemleri yeni tasarımları riskli bulmaktadır. Mevcut mimarlık eğitim programları tasarım ağırlıklı olmalarına rağmen iş dünyası mimarın tasarım becerisinden çok proje çizim be-

cerisini değerli bulmaktadır. Başka bir deyişle, mimarlık eğitim programlarından mezun olacak öğrencilerin sahip oldukları becerileri kullanabilecekleri yeni çalışma alanları yaratmaları gerekmektedir.

Bu makalede bahsedilen ders ve çalıştay, mimarlık öğrencilerine iş dünyasına ve mimarlık üretimine yönelik farklı bakış açıları edinmeleri yönünde destek olmuş ve farklı disiplinlerden öğrenci, akademisyen, yerel yönetim çalışanı ve profesyonellerle iletişim kurma olanağı sağlamıştır.

Diğer bir açıdan, ders sürecinde elde edilen verilere dayanarak mimarlıkta yenilik ve girişime yönelik derslerin geliştirilmesi için bazı veriler elde edilmiştir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğu eylem ve programlara yoğunlaşmakta, başka bir deyişle mekânın kullanımıyla ilgili üretimi diğer mimarlık bilgilerinden kaynaklanan fikirlere göre daha hızlı geliştirebilmektedirler. Mimarlık bilgisinin diğer 13 türünde yaklaşık eş oranlarda fikir geliştirebilen mimarlık öğrencilerinin yaratıcılık konusunda iyi yetişmiş oldukları söylenebilir.

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun iletişim ve elektronik teknolojilerini problem çözme aracı olarak daha önce kullanmamış oldukları, çoğunluğun bu yeni yöntemden haz aldıkları ve lisansüstü programa devam etme ve/veya bir araştırma programında yer alma konusun-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

da istekli oldukları göz önünde bulundurulduğunda, bu çalışma yönteminin/alanının geliştirilmesi için umut vadeden bir öğrenci/araştırmacı kitlesinin bulunduğu görülmektedir.

Bu çalışmada, derse katılım sağlayan öğrencilerin 4 yıllık mimarlık eğitiminde kendilerine sunulan eğitimin iş geliştirme yönünde başka bir boyutunun gösterilmesine yönelik ihtiyacı açığa çıkmıştır. Ekip çalışması deneyimi, iş hayatına baslarken birbirlerine destek olmalarını teşvik edebilmektedir. Var olan iş tanımının dışında bir iş tasarımı yapılabileceğini deneyimlemiş olmaları iş kurma cesaretlerini arttıracaktır.

Mimarlık bilgisi, araştırma, inovasyon ve girişim projeleri üretmeye yönelik yaratıcı yaklaşımı aktive etmektedir. Mimarlık eğitiminin akademik ve profesyonel alanlarda etkinliğini arttırabilmesi için, iletişim ve elektronik teknolojilerinin eğitime girmesi gerekmektedir. Ekip çalışması hem kavramsal yaklaşım, hem de uzmanlık desteği açısından yaratıcılığı desteklemekte ve iş kurma cesaretini arttırmaktadır.

Dersin final sunumlarının yapılarak tartışmaya açıldığı çalıştay ortamında sorulan sorulara verilen yanıtlar, yalnızca eğitimin niteliklerine değil, aynı zamanda geleceğin kentlerine dair düşüncelerin berraklaşmasını sağlamıştır.

Öğrenci oturumu bulguları, öğrencilerin konuyla ilgili oldukça donanımlı, yaratıcı ve istekli olduklarını göstermektedir. Mimarlık ve mekatronik mühendisliği öğrencileri aynı dili kullanmayı başararak ekip adına düşünce bildirmeyi başarmışlardır. Düşünceler; yenilikçi, paylaşımcı, özgür, esnek, paylaşımcı, toplumsal, gerçek, sürdürülebilir yaklaşımlar içermektedir.

Profesyonel oturumu bulguları, profesyonellerin kendi alanlarına sahip çıkmakla birlikte, ekip içinde düşünce alış-verişine gönüllü olduklarını göstermektedir. Demokratikleşme, toplumsal buluşmalar, sürdürülebilirlik, kültürel üretim ve hız, üzerinde durülen kavramlar olmuştur. Sağlık ile ilgili konular gündeme taşınmıştır. Çok disiplinli eğitim programlarının geliştirilmesi olumlu karşılanmakla birlikte ortak bir dil ve tartışma ortamının sağlanmasının zor olacağı düşüncesi tartışılmıştır.

Sonuç olarak, mimari problemlere teknolojik çözümler bulmaya yönelik alternatif çalışmaların yapılması ve çalıştayların çeşitlenerek devam etmesi konusunda uzlaşılmıştır. Öncelikli olarak küçük araştırma projeleri için fon başvurusunda bulunulmasının doğru bir aşama olacağı düşünülmüştür.

Kente mimari bakış açısıyla ve mimarın tasarım bilgisi bağlamında bakılması durumunda belirlenecek problemlerin iletişim ve elektro-

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

nik teknolojiler kullanılarak çözülmesi, hem kentin gelişimi için, hem de mimarların yeni iş alanları yaratmaları için önemli bir harekettir.

ÖNERİLER

Avrupa Birliği Ufuk 2020 Marie Curie Programı bu yeni akademik programlar oluşturma çalışmalarını desteklemektedir. Su anda konuya gönülden inanan Avrupalı bir grup üniversite ortak olmak istediğini beyan etmiştir. Doktora programının açılması durumunda başvuracak öğrencilere ITN fonu verilerek eğitim fırsatı yaratılabilecektir.

Yenilikçi Eğitim Ağları (Innovative Training Networks - ITN): Henüz doktora derecesini almamış ya da 4 yıldan az araştırma deneyimi olan araştırmacılar için burs-destek imkânı sağlamaktadır. Desteklenen ITN projeleri kapsamında, proje ortağı kuruluşlar yenilikçi bir konuda araştırma yaparken, araştırma pozisyonları açarlar ve kariyerlerinin başındaki araştırmacıları (yüksek lisans, doktora öğrencileri gibi) istihdam ederek eğitirler. Avrupa Komisyonu ise bu projelerde istihdam edilen araştırmacılara burs imkânı sunar.⁸

Ayrıca küçük bütçeli kalkınma ajansı ve TUBITAK fonları tek tek projelerin desteklenmesi için uygundur. Sanayi ile işbirliğine yatkın projeler üretileceği düşünülürse, özel

firmaların COFUND fonundan destek alarak projeleri desteklemeleri mümkün olabilecektir.

“Burslara Katkı Fonu (COFUND): Program kapsamında, Ülkemizde araştırma bursu veren ya da vermeye aday kuruluşlar desteklenmektedir. COFUND ile Türkiye’den hâli hazırda araştırma projelerine yönelik burs ve destek mekanizması bulunan ya da böyle bir program oluşturmak isteyen kuruluşların bölgesel, ulusal ve uluslararası burs programlarının oluşturulması veya var olan programların desteklenmesi amacıyla araştırma bursu veren kuruluşlara ek fon sağlanması hedeflenmektedir. COFUND’a burs programı başvurusunda bulunan kuruluşun önerileri onaylandığı takdirde Avrupa Komisyonu tarafından fonlanmakta ve böylece ulusal kuruluşlar aracılığıyla burs imkânları sunulmaktadır.

Yazılacak proje önerileri tüm araştırma alanlarından olabilmektedir. Araştırmacılar araştırma yapacakları alanları ve sektörleri seçmekte serbesttirler.⁹

Ülkemize fon getirmek, eğitim ve toplum konularında geleceğe dönük ciddi adımlar atmak için ilişki ağının geliştirilmesi, derse katılmış olan mezunlar ile ilişkinin sürdürülmesi, Mayıs 2017 de yapılmış olan, Kasım 2018 de yapılacak olan ulusal ve uluslararası çalıştaylar ile içerik ve çalışma ekibi oluşturma

⁸ <https://h2020.org.tr/tr/icerik/cagirlar> (09.06.2018)

⁹ [ibid](#)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN
May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ma konusunda hız almak gerekli görülmektedir.

Geleceğe dönük olarak net görünen durum, üniversitenin dışı açılması, sanayi, yerel yönetim, diğer üniversiteler, mezunlar ve kentliyle ortak projeler yürütmesi konusunda proje üretimine yönelik derslerin çoğalması, lisansüstü programların açılması, öğrenciye yenilikçi olma ve girişim yapma konularında somut destek verilmesi gerekliliğidir.

KAYNAKÇA

AKIN, N.E., ADIGÜZEL, D., (2018). Bedroom as public space: Questioning the marketing strategies and the social media threatening the individual freedom. İçinde B. Arabacıoğlu ve P. Arabacıoğlu (Ed.), 4th International Conference on New Trends in Architecture and Interior Design MAY 11-13, St. Petersburg, Russia, Proceedings Book, İstanbul, Türkiye: Anka Matbaa, ISBN: 978-605-66506-5-9, ss.197-204

BOLULU, U., (2009). Hurriyet/Gundem, 13.01.2009

<http://www.hurriyet.com.tr/gundem/istanbul-daki-binalarin-yuzde-85-i-ruhsatsiz-10764262>

BOULDING, K.E., (1956). The image: knowledge in life and society, Paperback – September 21, Ann Harbour

CERTEAN, M., de (1984). The Practice of Everyday Life. Berkeley: University of California Press

DUNHAM JONES, E., (2000). Seventy-five percent. Harvard Design Magazine. 12 (Fall 2000) <http://www.harvarddesign-magazine.org/issues/12/seventy-five-percent>

EASINGWOOD, N., (2000). “Electronic Communication in the Twenty-First Century Classroom”, ICT and Literacy: Information and Communications Technology, Media, Reading and Writing, Nikki Gamble ve Nick Easingwood (Ed.), ISBN: 0-8264-4810-0, London: Continuum, s. 48

FİDANOĞLU, E., (2005) İstanbul Kültür Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü Lisans Programı Önerisi, Yayınlanmamış Araştırma, İstanbul

FİDANOĞLU, E., (2008) “Mimari Tasarım Stüdyosu ve Gündelik Yaşam: TEMAS Projesi”, Mimarişt, Sayı: 27 Bahar 2008, Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş., İstanbul, ss. 76-84

HEIDEGGER, M., (1962). Being and time. John Macquarrie & Edward Robinson (tr.), Great Britain: MPG Books Ltd.

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

ITTELSON, W.H., et al., (1974). An introduction to environmental psychology. Oxford, England: Holt, Rinehart & Winston

LEFEBVRE, H., (1991). Critique of everyday life. London: Verso

LEİNER, B.M., et al., (1997). Brief History of the Internet, <https://www.internetsociety.org/internet/history-internet/brief-history-internet/>

NORBERG SCHULZ, C., (1972). Existence, space and architecture. London: Studio Vista

ÖNCÜ, T., (1992). Yaratıcılığın betimlenmesi ve yaratıcılık üzerine çevresel etkiler. İçinde Dursun, Y. (Ed.) Araştırma Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakül-

tesi Felsefe Bölümü Dergisi. 14 (0): 255-264. DOI: 10.1501/Felsbol_0000000117

RAPOPORT, A., (2013). Human Aspects of Urban Form. Burlington: Elsevier Science

TSCHUMİ, B., (1994). Event-cities, praxis (Volume 1), ISBN 10: 0262700522 / ISBN 13: 9780262700528, Cambridge: MIT Press

YILMAZTÜRK, C. S., (2018). Dayanışma ile Umut Ettiğimiz Bir Ülkeye ve Meslek Alanına Kavuşmak Mümkündür. Mimarlar Mektup. İstanbul: T M M O B Mimarlar Odası İstanbul Büyükkent Şubesi. 227 (2018): 4

İNTERNET KAYNAKLARI

<https://www.tmmob.org.tr/hukuk/ana-yonetmelik> (E.T. 09.01.2018)

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: Everyday life is a possibility for a body to become a conscious being. Consciousness is the consciousness of the other. By recognizing the other as the mixture of presence and absence, the relation between the same and other as identity in difference and the difference in identity, consciousness becomes the means of ascending to totality. (Lefebvre, H., 1991) Totality indicates the being that has consciousness; he can unify himself and the other bodies as a totality in the everyday life. Today various structures of spatial relationships take place simultaneously in the big cities. Interactions occurring between the various spatial experiences happen on the streets and/or in-between the building or building complexes. People produce spaces to realize their existences in harmony with the everyday life in the city. Everyday life is profoundly related to all activities, and encompasses them with all their differences and their conflicts; it is their meeting place, their bond, and their common ground. And it is in everyday life that the sum total of relations which make the human – and every human being – whole takes its shape and its form. (Lefebvre, H., 1991) The city is a spirit, a fairy tale, a mystery, which attracts people for many different reasons. City is a living organism. Even though there are possessors of power aiming to control the others, crowds have the power as well. Michael de Certeau (1925-1986) thinks that city is produced by the institutions of power. Although order and form of the open areas in the cities are organized strategically for controlling the crowds, crowds change the city. People can be very creative in environments defined by strategies of power. People moves and produce spaces “tactically” at the streets of the city organized by the institutions of power. The reason for this might not be a conscious social movement, but the repetition of some practices. People can re-organize the city in the context of their daily/repetitive activities. Intertwined paths of dynamics existing in the city give their shape to space. Borders between inside and outside become temporary spaces. Whoever uses the territory, possesses it. Possession of territory is not primarily about laws and contracts, but first and foremost a matter of activity, movement and circulation. To examine the ways in which people appropriate themselves in everyday situations gives architects information about the ways people individualize mass culture, altering things, from utilitarian objects to rituals, norms and language, in order to make and them their own, if architecture is about producing spaces for enriching the everyday life of people to make them realize themselves. Architecture uses the technology as a tool of production. A very small part of the society have the chance to use it. The rest are still living in their conventional environment trying to get out off their dull and lonely lives by playing with

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ
Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi
INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer
ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)
(2015/04018 – 2015/GE/17595)

the technology. Most of them are not aware of their individual and social body is dissolving they by day. Engineers design more attractive toys to enjoy the society. The more the society plays, the more they become more strangers in the society. Also the territories of architecture are reduced by the technological approaches. Although architecture is a creative discipline, the drawing applications take the earth under the feet of architecture by opening a playground to everybody who is interested in decoration. Anybody can draw a house or office project by an application. It brings the need for the architects to design a new profession, and the schools a new approach to architectural education towards innovation and entrepreneurship. Architecture is as much about the events that take place in spaces themselves. Open/public places having spatial potentials needs the vision/projection of the architect to create the varied collisions of social activities triggering harmony among the individuals. Architecture can be a creative social agent for a collective production. We have to understand the urban dynamics through observations on the everyday life, producing knowledge on the existing values at a particular location and design a productive space, which inspires and enriches people to reorganize according to their ways of life. Technology can be used not just for constructing multi-programmed, inspiring and calling for creativity, but also for disseminating and encouraging the individuals to be open for a real time contact. Technology might be a tool for architecture for arousing social contact by participation and expression through the dynamics of art and culture. Architecture gives a perspective to social approaches. The multidisciplinary structure of architecture graces the architect to be proactive and creative for the future. Considering the tools of architecture, electronic and information technologies might open new fields of study for architecture. Technology might be used for not only producing spaces, but also enlarging the effect of the spaces on public to become more productive, pro-active and creative. **Aim:** This article was a research about the potential of the architectural education to re-think on the innovative and entrepreneurial aspects of architecture. It has been analysed if architecture defines a vision for technology towards a better future. **Method:** A retrospective approach was followed to search for the subjects of architecture and the students' success related with the courses opened during 2015-2018 academic years and the potential of a new academic program depending on a national workshop event. **Findings:** It was found out that activities and programs took the first line as the subjects of architecture in research project design. Almost all students were interested in this innovative and entrepreneurial approach to project design, and they wish to be a part of future studies. Professionals and academicians from various disciplines saw a potential in a new academic program for a new profile of graduates recognizing the tools of both architecture and

MTD

www.mtddergisi.com

ULUSLARARASI HAKEMLİ TASARIM VE MİMARLIK DERGİSİ

Mayıs / Haziran / Temmuz / Ağustos Yıl: 2018 Sayı: 14 İlkbahar Yaz Dönemi

INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL OF ARCHITECTURE AND DESIGN

May / June / July / August Year: 2018 Issue: 14 Spring Summer

ID:315 K:441

ISSN Print: 2148-8142 Online: 2148-4880

(ISO 18001-OH-0090-13001706 / ISO 14001-EM-0090-13001706 / ISO 9001-QM-0090-13001706 / ISO 10002-CM-0090-13001706)

(Marka Patent No / Trademark)

(2015/04018 – 2015/GE/17595)

engineering. **Conclusion:** It became obvious that architectural education must be renovated through an innovative and enterpreneural vision. The graduates of both architecture and engineering departments have the potential and intention to work together sharing each other's approach to problem defining and solving activity. New fields of business for a better future might be created by solving architectural problems using technological tools.